

<p>Käsihygieniat</p> <ul style="list-style-type: none">• Desinfioi kädet, ennen ja jälkeen potilaaseen tai hänen lähiympäristöönsä koskemisen. Desinfioi kädet myös ennen suojakäsineiden pukemista ja niiden riisumisen jälkeen.• Pese kädet, kun ne ovat likaiset tai arvelet niihin tulleen likaa tai eritteitä.	<p>Eritetahradesinfektio</p> <ul style="list-style-type: none">• Eritteitä ovat veri, virtsa, uloste, lima, oksennus, märkäeritteet, lapsivesi ja muut kehon nesteet• Eritetahradesinfektioaineena voi käyttää:<ul style="list-style-type: none">○ Peroksygeenia (esim. Erisan Oxy+® 2 % tai Oxivir plus® 3,5 %)○ Pienissä tahroissa valmiita peseviä ja desinfioivia liioja• Poista näkyvät veri- ja eritetahrat seuraavasti:<ul style="list-style-type: none">○ Laita suojakäsineet käteen, imeytä eritetahra kertakäyttöiseen siivouspyyhkeeseen ja laita siivouspyyhe jätepusiiniin.○ Vaihda kontaminoituneet suojakäsineet○ Kaada eritetahradesinfektioainetta tahran päälle tai kertakäyttöiselle siivouspyyhkeelle ja pyyhi eritetahra-alue.○ Laita siivouspyyhe ja käytetyt suojakäsineet roskiin, desinfioi kädet. Toista tarvittaessa.
<p>Suojakäsineet</p> <ul style="list-style-type: none">• Käytä, kun arvelet käsiin voivan tulla eritteitä tai likaa. Siistin oloiseen potilaaseen ja hänen tavaroihinsa voit koskea ilman käsineitä. Desinfioi kädet ennen ja jälkeen potilaskontaktin, riippumatta siitä käytätkö käsineitä vai et.• Vaihda, kun siirryt likaisesta puhtaaseen työvaiheeseen, esimerkiksi ennen lääkkeiden käsittelyä.• Älä käytä ambulanssia ajaessa tai kirjauksia tehdessä. <p>Kirurginen suu-nenäsuojus</p> <ul style="list-style-type: none">• Käytä hengitystietä varmistaessa sekä kun on vaara roiskeista kasvoille. <p>Hihallinen suojaesiliina, -takki tai -haalari</p> <ul style="list-style-type: none">• Käytä, kun on vaara, että työvaatteesi likaantuu.• Vaihda likaantunut uuteen.• Poista heti, kun tarve päättyy, jotta et kontaminoi ambulanssin pintoja likaisella suojaesiliinalla/-takilla.• Älä käytä ambulanssia ajaessa.	<p>Pintojen ja välineiden huolto</p> <ul style="list-style-type: none">• Kun potilas on luovutettu, poista mahdolliset eritetahrat eritetahradesinfektioaineella• Pyyhi kaikki pinnat ja hoitovälineistö, joihin henkilökunta ja potilas ovat koskeneet tehtävän aikana tai joihin on voinut tulla roiskeita. Pyyhittäviä pintoja voivat olla muun muassa parit, parien laidat, kantotuoli, hoitajan tuoli ja sen käsinojat, auton sisällä olevat kaiteet, kahvat. Pyyhittäviä hoitovälineitä voivat olla muun muassa RR-mittari, saturaatiomittari, monitori, alkometri.• Käytä pintojen pyyhintään valmiita peseviä desinfektiopyyhkeitä tai desinfektioainetta ja kertakäyttöisiä siivouspyyhkeitä esimerkiksi:<ul style="list-style-type: none">○ ApoWIPE® tai Saniswiss S1 pintadesinfektiopyyhe○ Erisan Oxy+® 2 % tai Oxivir plus® 3,5 %, Saniswiss s1• Jos potilasta on kuljetettu paareilla, laita liinavaatteet pyykkiin, pyyhi parit ja tyyny. Vaihda lopuksi puhtaat liinavaatteet. <p>Potilaan luovuttamisen jälkeisen- sekä viikko- ja kuukausisiivouksen tarkemmat ohjeet löytyvät www.pirha.fi → ammattilaiselle → Infektioiden torjunta ja hoito → Infektioiden torjunta → Toimintayksiköiden infektioiden torjunta - > Ensihoito</p>
<p>Veritapaturma on tilanne, jossa verinen väline pistää tai viiltää tai verta joutuu suun limakalvoille, silmän sidekalvolle tai rikkonaiselle iholle. Terveelle iholle joutunut veri ei aiheuta tartunnan vaaraa.</p> <p>Ensiapu:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Huuhtelee silmiin ja limakalvolle tulleet roiskeet runsaalla juoksevalla vedellä, aqualla tai keittosuolalla.○ Pisto- ja viiltoalue:<ul style="list-style-type: none">⇒ älä purista aluetta⇒ huuhtelee runsaalla vedellä (tai Aqualla tai NaCl-liuoksella)⇒ laita A12T 80 % - tai Ethanol 80 % ApoWipe desinfektiopyyhe haude kahdeksi minuutiksi <p>Ilmoita Ensihoidon johto- ja tilannekeskukseen ja toimi sieltä saamiesi ohjeiden mukaan.</p>	

Pirkanmaan hyvinvointialue

Ensihoidon varotoimet tartuntareittien katkaisussa

Päivitetty 21.5.2026

Varotoimet	Tiedossa oleva tauti tai sen epäily	Suojautuminen ¹	Tehtävän jälkeen
Kosketus	<ul style="list-style-type: none"> - Ripuli-oksennustauti (aiheuttajamikrobista riippumatta) - Clostridioides difficile (ennen Clostridium difficile) - Candida Auris - Moniresistentit bakteerit (esim. MRSA, ESBL Klebsiella pneumoniae, VRE, CPE) - Märkivät haavat ja ihoinfektiot - Sairaalahoidossa ulkomailla viimeisen vuoden aikana olleet potilaat ja suorat sairaalasiirrot ulkomailta - Syyhy ja lutikka, katso erillinen ohje 	<p>Suojakäsineet ja suojaesiliina tai -haalari</p> <p>Roiskeita: lisäksi kirurginen suu-nenäsuojus ja silmäsuojain</p> <p>Oksennus-ripulitauti, Clostridioides difficile Candida Auris, syyhy, lutikat: Huomioi potilaan luovutuksen jälkeen käsien pesu vedellä ja saippualla</p>	<p>Poista eritteet, pyyhi kaikki pinnat ja hoitovälineet, joita on koskettu. Jos roiskeita, pyyhi kaikki välineet ja pinnat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ripuli-oksennustauti, Clostridioides difficile, Candida Auris: käytä siivotessa hihallista suojaesiliinaa ja kirurgista suu-nenäsuojusta. Pyykit liukenevaan pyykkipussiin. • Candida Auris: erityisen huolellinen siivous Oxivir plus 3,5%, Erisan Oxy+ 5% tai Saniswiss S1 • Syyhy ja lutikka ks. erillinen ohje
Kosketus- ja pisara	<p>Pisaravarotoimet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hengitystie-infektio, jonka aiheuttaja tuntematon - COVID-19 - Influenssa - Hinkuyskä - Meningiitti, Meningokokkisepsis tai -pneumonia - Epiglottitiitti (Haemophilus influenzae) <p>Kosketus- ja pisaravarotoimet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A-streptokokki-infektio - Kurkkumätä 	<p>Pisaravarotoimet:</p> <p>Kirurginen suu-nenäsuojus</p> <p>COVID-19- infektio kirurgisen suu-nenäsuojuksen sijaan pitkäkestoisessa lähikontaktissa FFP2/3- hengityksensuojain, jos potilaalla paljon oireita</p> <p>Suojakäsineet</p> <p>Silmäsuojain ja hihallinen suojaesiliina, mikäli potilas on limainen, yskii tai aivastelee</p> <p>Kosketus- ja pisaravarotoimet:</p> <p>Edellisten lisäksi suojaesiliina, -takki tai -haalari</p>	<p>Poista eritteet, pyyhi kaikki pinnat ja hoitovälineet, joita on koskettu. Jos roiskeita, pyyhi kaikki välineet ja pinnat.</p>
Ilma	<ul style="list-style-type: none"> - Hengitysteiden tartuntavaarallinen tuberkuloosi 	<p>FFP3 –hengityksensuojain</p>	<p>UV-C-desinfointi, jos mahdollista. Ellei UV-C ole käytössä, tuuleta ambulanssia ulkotilassa 15 min ennen siivousta. Käytä siivotessa hihallista suojaesiliinaa tai -takkaa ja suojakäsineitä. Poista eritteet, pyyhi kaikki pinnat ja hoitovälineet.</p>
Kosketus-, pisara- ja ilma	<ul style="list-style-type: none"> - Tuhkarokko - Vesirokko ja yleistynyt vyöruusu - Keuhkorutto - Apinarokko - Lintuinfluenssa (H5N1, H7N9, H7N7, H9N2) - Andes-virus 	<p>Yhteys aina kenttäjohtajaan</p> <p>Harkittava tehoambulanssi (PI0211)</p> <p>FFP3 –hengityksensuojain</p> <p>Silmäsuojain</p> <p>Suojakäsineet</p> <p>Hihallinen suojaesiliina, -takki tai -haalari</p>	<p>Apinarokko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pyykit liukenevaan pyykkipussiin - jätteet suljettuun kaksinkertaiseen jättepussiin
Erityisen tarkat kosketus-, pisara- ja ilma	<p>-MERS-CoV</p> <p>-Verenvuotokuumeet (Ebola, Marburgin tauti, Lassa-kuume, Krimin-Kongon verenvuotokuume)</p> <p>Huom. toimi erillisen, tarkemman toimintaohjeen mukaan</p>	<p>Yhteys aina kenttäjohtajaan</p> <p>tehoambulanssi (PI 0211), tarv. EpiShuttle</p> <p>FFP3- hengityksensuojain</p> <p>Silmäsuojain</p> <p>Hiussuojus</p> <p>Sukallinen tyvek-haalari</p> <p>Hihallinen suojaesiliina</p> <p>Kahdet pitkävartiset suojakäsineet päällekkäin</p>	<p>Epishuttlen ja ambulanssin huolossa toimitaan erillisen ohjeen mukaan.</p>

¹ Harkitse potilaalle suojakäsineet SpO2-mittauksen jälkeen. Pisara- ja ilmavarotoimissa potilaalle kirurginen suu-nenäsuojus. Pisara- ja ilmavarotoimet: Ensihoitoyksikön ohjaamon puhallin täysille ja takatilan poistoilmapihalla päälle. Sisäilmakierto ei saa olla päällä.